

Wandelroute Rivierenbuurt Groningen

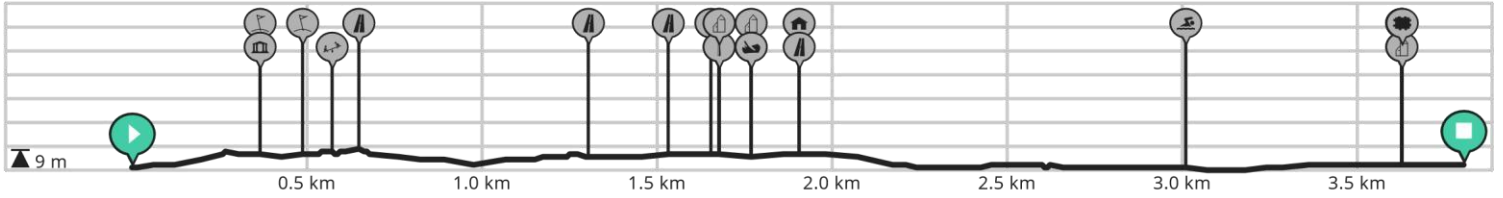
Bekijk op mobiel

Door Arend Sikkema

- Lengte: 3.8 km
- Stijging: 11 m
- Moeilijkheidsgraad: 1/10

- Merwedestraat, 9725HA Groningen, Nederland
- Merwedestraat, 9725HA Groningen, Nederland

Wandelroute De Rivierenbuurt (3,8 km)

Startpunt:

U start in het centrale punt van de buurt, op het plein voor het complex Rivierenstede. U loopt rechtsaf de Merwedestraat in en voorbij het gezellige buurtcafé De Klikspaan rechtdoor via het voetpad (de oude Achterweg) richting het parkje bij de bustunnel over het station. Aan de linkerkant stonden vroeger schipperswoningen, die gesloopt werden voor grote plannen van de gemeente, die in de jaren 1960 samen met NS en PTT grootse plannen had voor het gebied. In de jaren 1980 werden langs de Merwedestraat en dit voetpad seniorenflats gebouwd door woningstichting Patrimonium.

Viaductstraat

U passeert het parkje aan rechterzijde en loopt rechtsaf de Viaductstraat in.

De buurt rond de Davidstraat is het oudste deel van de buurt en was deels al aanwezig rond 1800. Er stond vroeger een krottenwijk, die rond 1900 werd gesaneerd. In de jaren zestig raakte het gebied rondom de Viaductstraat en Davidstraat sterk in verval. Er was veel criminaliteit en prostitutie. Vanwege de centrale ligging wilde de gemeente alle huizen slopen om er samen met PTT en NS een bedrijventerrein met parkeerterrein en een grote zuidelijke stationsingang met veel parkeergelegenheid van te maken. Studenten die tijdelijk in de leegstaande woningen kwamen verenigden zich samen met bewoners in een wijkraad en wisten na jaren van protestacties de plannen van de gemeente te voorkomen. Hierdoor is deze zogenoemde Davidstraatbuurt altijd een woonbuurt gebleven. Het enige bedrijf dat er wel kwam -het expeditieknooppunt van de PTT aan de Achterweg- werd in 2018 gesloopt.

De panden in de Viaductstraat zijn door de bewoners zelf opgeknapt nadat deze de hele straat na jarenlange strijd voor een spotprijs konden overnemen van de gemeente, die in ruil daarvoor de inmiddels alweer verdwenen luchtbrug kon bouwen. Er is een sociale huurvereniging, waarbij men huur betaalt naar rato van het inkomen. Dit is uniek voor de stad.

Ziet u de vele nestkastjes voor de gierzwaluwen onder de dakranden?

Aan het einde van de straat ziet u rechts de Puddingfabriek waar jarenlang puddingpoeder, bitterkoekjes en vanillesuiker gemaakt. Dit gebouw werd in 1932 gebouwd door de joodse familie Polak, die in de oorlog werd omgebracht. De Puddingfabriek was later in handen van Niemeyer en ook het gemeentelijk archief was er een tijdlang gevestigd. Het is nu een bedrijvenverzamelgebouw, dat deels af te huren is voor feestjes.

Viaduct

Bij de Puddingfabriek gaat u linksaf richting het viaduct. De trap naar het viaduct is een kunstwerk op zich en werd gemaakt door beeldhouwer Willem Valk (de officieuze stadsbouwmeester van Groningen). Zijn vriend, gemeentearchitect Siebe Bouma, was in 1926 verantwoordelijk voor het ontwerp van het viaduct zelf.

Als u de trap oploopt ziet u aan de overkant het theehuisje van Willem Albert Scholten, landbouwindustriële. Hij groeide op in armoede en stierf als de rijkste man van Nederland. Hij was de eerste multinational van Nederland. In de nissen van het theehuisje zijn gietijzeren beelden aangebracht die de vier seizoenen verbeelden. Het beeld van de Lente is echter verdwenen. Dit theehuis is de mooiste van de vier theehuizen die langs de Hereweg werden gebouwd. Het verhaal gaat dat

Scholten de trein hier kon laten stoppen om te kunnen instappen.

Davidstraat

U gaat de trap weer af en vervolgens naar links langs het viaduct. Na 50 meter gaat u rechtsaf de Davidstraat in. Deze straat is vernoemd naar een vroegere herberg buiten de stadswallen en droeg vroeger de naam Davidsteeg. Omdat stegen vroeger gelijk stond aan vuil en armoede en de huizen daardoor slechter te verhuren waren, werd de naam op verzoek van de eigenaren van de panden veranderd in Davidstraat. De huizen in de Davidstraat zijn na mede-ontworpen door de bewoners in de jaren 1970. Een bord tegenover het speeltuintje bij nummer 29 herinnert aan de jarenlange strijd van de bewoners tegen de gemeente.

Bij nr. 73 kunt u even het steegje in lopen om de mooie binnentuin te bewonderen die door de bewoners is ontworpen.

In de huizen met nr. 112 tot 140 is de oude bebouwing uit de beginjaren 1900 nog zichtbaar. Vooral omdat de wijkraad hier op de hoek gevestigd was en de sloop wist tegen te houden.

Rabenhauptstraat

Vanuit de Davidstraat loopt u weer richting café De Klikspan. Links (nr 65) ziet u een prachtige voormalige school gebouwd in 1932 naar ontwerp van gemeentearchitect Siebe Bouma in de stijl van de Amsterdamse School. Deze bouwstijl kenmerkt zich door het gebruik van veel baksteen, fantastische vormen en veel versieringen in de gevels.

Op de hoek van de afscheidingsmuur ziet u een gedenkplaat voor de legeraanvoerder Rabenhaupt die Bommen Berend in het rampjaar 1672 verjoeg en waar we Gronings Ontzet aan te danken hebben.

We gaan linksaf de naar hem vernoemde Rabenhauptstraat in. Van oudsher was dit de belangrijkste winkelstraat van de Rivierenbuurt. De straat vormt onderdeel van de latere verbindingsweg tussen de Hereweg en het Stadspark.

Links op nr. 45 bevindt zich de werkplaats van Doedertoe waar kringloopspullen op een creatieve manier een make-over wordt gegeven. Iedereen is welkom om mee te doen.

Boven huisnummer 25 ziet u het woningbouwproject 'Lighthouses'. Deze vier houten bovenwoningen uit 2005 vormen een bijzondere vorm van 'optoppen', waarbij bestaande woningen verhoogd worden. Dergelijke bouwactiviteiten zijn door gemeentelijk beleid momenteel vrijwel niet meer mogelijk.

Geulstraat

Sla rechtsaf de Geulstraat in en ga na ongeveer 30 meter linksaf de smalle Aduarderstraat in (een steeg die niet staat aangegeven). Na ruim 150 meter ziet u voor u een mooi voorbeeld van het vergroenen van de straat door een van de bewoners. Ga rechtsaf over het parkeerterrein, steek de Barestraat over naar het terrein van de oude buurtsupermarkt. Loop vervolgens rechtdoor onder het parkeerdek door naar de opening aan de achterkant. Ga rechts door het steegje om weer uit te komen op de Vechtstraat.

Hier kunt u eventueel even linksaf slaan om het in 2025 gerealiseerde kunstwerk van de Toyisten te bewonderen bij de kruising met de Hereweg.

Fongersplaats

U staat tegenover de ingang van de Fongersplaats. Op dit voormalige fabrieksterrein van de fietsfabriek Fongers is rond 1980 de Fongersstede gebouwd, een complex van ongeveer 200 woningen. De Fongersplaats is uniek vanwege al zijn kruip-door-sluip-door steegjes, paadjes en loopbruggen. Het is een dorpje in het groen.

U steekt de Vechtstraat over loopt rechtdoor de Fongersplaats op, loopt vervolgens rechtdoor langs het speelterrein en aan het eind linksaf richting de Hereweg. Hier aangekomen gaat u rechtsaf en komt zo langs de bewaard gebleven oude directeurswoning van de Fongersfabriek uit 1897. Boven de oude fietsfabriek is een wat minder fraai voorbeeld te zien van de optopping uit de jaren tachtig. Inmiddels zijn het allemaal studentenwoningen.

Optioneel: een bezoek aan de Zuiderbegraafplaats.

Loop rechtdoor langs de Hereweg. Optioneel kunt u uw weg nog een stukje vervolgen en een bezoek brengen aan de Zuiderbegraafplaats aan rechterzijde van de Hereweg. De aanleg van deze begraafplaats uit 1827 houdt verband met een epidemie in 1826 waarbij bijna 10% van de bevolking omkwam, waarna de gemeente een verbod instelde op begraven binnen de stadswallen. Het is aangelegd op de hooggelegen zandgrond van de Hondsrug. De zandgrond garandeerde een snelle ontbinding van de begraven lijken. Het voorste deel van de begraafplaats was gereserveerd voor de rijken. Er liggen een groot aantal bekende Groningers. Er is geen sprake van pracht en praal, want dat paste niet bij het karakter van de calvinistische Groningers. Het enige grote grafmonument is het kleine kasteeltje van de rijke familie Scholten in het midden van de begraafplaats. Al had Scholten eigenlijk een nog veel groter grafmonument gewild dat meer paste bij zijn 'voornamen postuur', maar dat de gemeente weigerde toe te staan.

Fongerspad

Sla rechtsaf (vanaf de begraafplaats gezien linksaf) het Fongerspad in, dat de groene toegang vormt tot het Dinkelpark. Bij schemering vliegen hier veel vleermuizen.

Dinkelpark

We komen uit op het Dinkelpark. Het park is gevestigd op de voormalige stallingplaats voor de bussen van de Gado. Het was een enigszins verloederd gebied wat nieuw leven is in geblazen is met woningbouw, waaronder de Dinkelflat. Er tussenin werd een mooi groen park aangelegd.

IJsselstraat

Loop voorbij de Dinkelflat naar rechts door het park richting de Vechtstraat. Tegenover de Vechtstraat ziet u Rivierenstede waar u gestart bent. U gaat naar links en steekt de Merwedestraat over naar rechts. Iets verderop steekt u linksaf de IJsselstraat in. Ga na 50 meter linksaf de steeg in (de Reggestraat, niet aangegeven). U kunt in het weekend als er geen kinderen naar school gaan iets verderop links het natuurlijke schoolplein van de Widar Vrijeschool oplopen of langs een van de paadjes er omheen. Het schoolplein is namelijk voor het publiek toegankelijk. Verderop kunt u het plein weer verlaten. Loop met de steeg mee naar links om weer uit te komen op de Merwedestraat.

Merwedestraat

U ziet tegenover u buurthuis De Stroming waar veel activiteiten voor bewoners worden georganiseerd. Het betreft het voormalige bejaardentehuis Talmahuis, dat door een luchtbrug verbonden is met de tegelijk ermee gebouwde Merwedeflat. Tussen beide gebouwen ziet u de buurtmoestuin die in 2016 hier werd aangelegd.

U gaat rechtsaf langs de Merwedestraat. Aan de rechterkant ziet u het voormalig klooster Mariënheem, gebouwd in 1958. De nonnen hielden zich bezig met parochiewerk en het geven van huishoud – en kleuteronderwijs. Daarom werd er ook een school bijgebouwd. Deze school is nog steeds in gebruik door het Parcival college. Het kloosterdeel is een gemeentelijk monument en wordt door ontwikkelaars beschouwd als moeilijk rendabel te verbouwen. Verschillende pogingen om het te verkopen liepen hierop stuk. Het klooster wordt tegenwoordig verhuurd aan studenten.

We steken de weg over en gaan verder rechtdoor langs de Merwedestraat. Let op de gevelsteentjes met ambachten van de bekende Groningen keramist Anno Smit.

De huizen zijn opgetrokken in een naoorlogse traditionalistische bouwstijl. **Maaslaan**

Ga rechtsaf de Maaslaan in.

U ziet de tunnel. Deze zou door de nieuwe Ringweg verdwijnen, maar na bewonersprotest tot aan de Raad van State zal deze uiteindelijk toch terugkomen als fietstunnel.

De Maaslaan wordt een deel van de verbindingsweg (ventweg langs de Ringweg) tussen Hereweg en Julianaplein.

Amstelstraat

Ga bij de 2^e straat rechtsaf de Amstelstraat in. Herkent u de sterrebeelden in de gevelsteentjes? Het westelijke deel van de Rivierenbuurt waar u nu doorheen loopt bestaat vooral uit strokenbouw, die zich kenmerkt door langgerekte parallelle straten, waarbij de voortuinen worden afgescheiden door ligusterhagen.

Rijnstraat

Loop rechtdoor de Amstelstraat naar de Rijnstraat. De huizen zijn deels gebouwd in de jaren 1930 en deels in de jaren 1950. In het algemeen kan gezegd worden dat huizen met schuine daken voor de 2^e Wereldoorlog zijn gebouwd en huizen met platte daken erna.

Op de hoeken van de straten waren vaak winkels gevestigd. U kunt dit nog zien aan de grote etalageruiten. Helaas zien deze er niet allemaal even fraai meer uit.

Parkweg

Vanuit de Rijnstraat loopt u naar de Parkweg. Aan de Parkweg worden 18 huizen gesloopt om plaats te maken voor een brede toegang naar de toekomstige zuidelijke stationsingang. Hieromheen is een geheel nieuwe buurt gepland (het Stationskwartier) met woningen, kantoren en het cultuurcentrum Oosterpoort. Ook het busstation wordt hier naartoe verplaatst.

Ga rechtsaf de Parkweg in. Bij nr. 50 kunt u rechtsaf een steegje in om een bezoekje te brengen aan de steeg aan de achterzijde van de Parkweg. Ga aan het einde van de steeg linksaf en loop door totdat u aan het einde weer bij een parkeerplaats uitkomt. Steek rechtsaf de parkeerplaats over en ga vervolgens aan het einde naar links om weer bij de Rivierestede uit te komen.

Einde

U bent nu aan het einde van de wandelroute.

Tip: Even bijkomen? Ga dan naar het gezellige buurtcafé de Klikspaan, met meer dan 40 verschillende speciaal biertjes. Hier kunt u op het gezellige terras even bijkomen.

Nog opmerkingen of aanvullingen voor de wandelroute? Meld het ons via info@derivierenbuurt.nl.